

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

suit ductus ad Caipham Artic. XXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

minē debemus corripere: Correptio enim fraterna ex charitate debet procedere, non ex furore vel passione. Debemus tam leniter, dulciter, & humiliter loqui inimico vel irato, vt verba nostra cor ipsius emolliant, & iram extinguant, non autem magis accendant. Tertium documētum habemus hic, quod verba Euangelij non sunt semper intelligēda & seruanda ad literam, sicut verba sonant alioqui in isto facto ipse Christus non fecisset, quod docuit, vel me non seruasse Euangelium. Quid est hoc? Ipse prędicauerat, & iusserat: Si quis percussit te in vnam maxillam, prębe ei & alteram. Ecce ipsemet percussus est, & tum non prębuit alteram, sed magis percussorem corripuit. Num transgressus, vel pręuaricatus est suam doctrinam? Minime. Ipse fecit quę docuit. Ista verba de prębendo aliam maxillam, & alia multa similia in Euangelio non sic intelligēda sunt, quod oporteat ea seruari semper, secundum effectum & exhibitionem exteriorem: vt verba sonant, sed secundum pręparationem animi, vt paratum habeat animū talia ferre, vel agerere, si requiratur. Sensus ergo iste talis est. Si quis te percussit ad vnam maxillam, id est, si quis tibi iniuriam fecerit, tam patienter ferito, vt etiam paratus sis æquanimiter maiora sustinere, si inferantur. Et sic fecit hoc in loco etiam Christus, patienter sustinuit alapham in maxilla, & paratus fuit etiam aliam pati, si percussus fuisset, paratus fuit maiora sustinere, sicut & fecit, quia non longē post, totum corpus flagellis & verberibus exposuit. Et ideo sacra scriptura non semper est intelligēda in sensu quem facit, sed in sensu in quo fit. Vnde aliquis posset facere secundum verba Euangelij, & tamen non seruaret mandatum Euangelij; Verbi gratia. Aliquis percussus ad vnam maxillam posset secundum verba Euangelij etiam aliam porrigere, & tamen tacitus in corde ira ex candescere, & de vindicta occulta cogitare. Ille profecto non seruaret pręceptum Euangelij, quia non habet patientiam veram, sed tantum simulatam qui oportet respicere ad intentionem pręcipitis.

IESVS FUIT DVCTVS AD CAIPHAM. Act. XXIII.

Annas non diu tenuit Dominum Iesum in domo sua, quia ad illum non spectabat principaliter examinare Iesum. *Ideo misit eum ligatum ad Caipham*, qui erat dolosior iudex: sicut ex vi vocabuli pater. Nam Caiphos interpretatur sagax, vel inuestigator, & ipse sagaciter, & subdole valde interrogauit Iesum, si posset capere eum in sermone, vt patebit. *At illi comprehendentes Iesum eumque tenentes, duxerunt eum ad Caipham Principem sacerdotum, vbi omnes Sacerdotes, Scriba, & seniores conuenerant.* Accipiunt inquam eum veluti rabidi canes, & impetuose ducunt ad Caipham. Pontifices Iudeorum non habebant indicium sanguinis, sed examinabant causas, & tunc reum & causam eius presentabant Iudici pręsidi, id est, vicario Imperatoris. Et ideo forte duxerunt Iesum ad vtrumque pontificem, vt coram vtroque damnatus, magis diffamaretur, & crederetur reus à Pilato. Nam etiam Annas damnauit eum, id est, iudicauit reum mortis, ex hoc quod misit illum ligatum ad Caipham. Habemus hic exemplum magnę humilitatis & patientię, quod dignatur duci de Iudice ad Iudicem veluti esset malefactor vel magus. Hoc exemplum pręstitit, & pręstabit adhuc sanctis Martyribus consolationem & confidentiam, vt non timeant duci ante re-

mēlia afflictaes quomodo & quādo debeam?

verba sanctę scripturę nō non semper ad literam accipiēda vel intelligēda.

Math. 5. Maxillam vnam percussenti prębenda in eie & alteram, quomodo intelligēdum. Paratus vt sit semper noster animus maiora sustinendi.

Sensus sacra scripturę quomodo capiendus.

Ioan. 18.

Caiphos quid iudex preteritur. Math. 26. Marc. 14. Lucę 22.

Humilitas & patientia Christi quanta ex hoc articulo apperitur.

VI
21

Matth. 6. ges, & p̄sides, & tyrannos propter nomen Domini: sicut Dominus eorum ductus est pro illis, & pro nobis omnibus. Nondum enim completus est numerus Martyrum, sed erunt adhuc multi, qui occidendi sunt in fine seculi, in vltima persecutione, tempore scilicet Antichristi propter fidem.

IESVS FVIT TER NEGATVS A DIS-
cipulo. Articulus XXIII.

Matth. 6.
Marc. 14.
Ioan. 18.

Negationes
tres Petri vbi
& quando facte
sunt.
Luc. 22.
Ioan. 18.

Matth. 6.
Marc. 14.
Luc. 22.
Matth. 26.

Ioan. 18.

Matth. 26.
Marc. 14.

Ioan. 18.

Negatio Petri
quam grauius
peccatum fuerit
Luc. 22.
Matth. 26.
Marc. 14.
Luc. 22.
Matth. 26.

Confidere
memorem
debere suis
vitiis.

Legimus ex Euangelistis, Petrum ter Dominum negasse: Sed vbi tres illas negationes perfecit, dicendum est pro concordia Euangelistarum, quod semel vel bis fecerit eas in domo Annæ: reliquas in domo Caiphæ: hoc scilicet modo: Cum Dominus Iesus captus fuerat in horto, & discipulis fugientibus Petrus & Ioannes qui cæteris feruentiores erant, reuertuntur, sequentes eum à longè, vt viderent, quid futurum esset de dilecto Magistro suo. Cum ergo Iesus introductus esset in domum Annæ, Ioannes introiit cum eo in atrium pontificis, quia erat notus pontifici. Petrus autem ad ostium foris stabat. Exiit ergo Ioannes, & dixit hostiaria, & introduxit Petrum. Dixit ergo ancilla hostiaria Petri: Nunquid & tu ex discipulis es hominis istius? Respondit Petrus: Non sum. Et: O mulier, non sum: non noui illum: nescis quid dicas. O Petre, magna est fragilitas tua, vbi nunc sunt verba quæ dixeras, te paratum esse ire in carcerem, & mortem cum Magistro tuo. Ecce vnâ muliercula, ecce ancilla vnâ & hostiaria interrogat, & non audes confiteri: quid faceres, si militibus & armati te apprehenderent? Stabant autem serui & ministri calefacti: sed ab igne, quia frigus erat. Stabat autem Petrus in medio eorum, calefactus se. Timens ergo Petrus ne agnosceretur exiit. Et cum vidisset eum alia ancilla, dixit: Et hic cum Iesu Nazareno erat. Dixerunt ergo ei: Nunquid & tu ex illis es? Petrus cepit iurare, quod non nouisset hominem. Et statim gallus cantauit. Creditur hoc factum esse in domo Annæ, Et post pusillum, quasi interuallo vnius horæ scilicet interim, quod Dominus ductus est ad Caipham, & Petrus fuerat secutus, & iterum stabat cum ministris calefactus se. Dixerunt: Verè tu ex illis es, scilicet discipulis Iesu, Nam & Galilæus es, & loquela tua te manifestum facit. Et cognatus illius, cui absedit Petrus auriculam, dixit: Nonne ego te vidi in horto cum illo? Et iterum cepit Petrus se etiam anathematizare, quia non noui hominem, quem dicitur. Ecce quomodo Petrus continuando peccatum, augmentauit etiam peccati grauitatem. Primo similiter negauit: Secundo negat cum iuramento: Tertio cum iuramento negat, & cum sui maledictione. Cum ergo ter negasset, continuo gallus secunda vice, cantauit, Et conuersus Dominus, scilicet ad misericordiam, respexit Petrum, scilicet oculo miserationis, & illuminationis, Et recordatus est Petrus verbi Iesu, quod dixit: Priusquam gallus cantet, ter me negabis. Et egressus foras, fluxit amare, quod tam dilectum Dominum negasset, &c. dicatur ex Itinerario Clementis, quomodo fugit in galli cantum. Habemus hic plura documenta. Primum, vt non confidamus in nobis ipsis, sed timeamus: cum princeps omnium Apostolorum, & caput fidelium, tam grauitate, & tam facilliter occidit. Ergo caueamus à superbia & præsumptione, qua fit, vt nos Dominus derelinquat, vt discamus quid sumus ex nobis, & quid possumus, certe nihil: sed siue non peccare, siue benefacere à Deo est, cum consensu arbitrii nostri. Secundum, vt discamus quod societas multum promouet hominem siue ad bonum,